

KAITSTUD DOKTORITÖÖD

9. juunil kaitses Tallinna Ülikooli humanitaarteaduste instituudi doktorant **Colm James Doyle** väitekirja „**Policy and Place: the Language Policies of Transnational Estonian Families in Tallinn**” („Poliitika ja koht: Tallinnas elavate rahvusvaheliste eesti perekondade keelepoliitika”). Doktoritöö juhendaja oli professor Anna Verschik (TLÜ), oponentid professor Meilutė Ramonienė (Vilniuse ülikool) ja dotsent Lyn Wright (Memphise ülikool). Kaitsmine toimus Zoomi vahendusel.

Colm James Doyle uuris 19 Tallinnas elava kaks- ja mitmekeelse perekonna keelepoliitikat. Autor keskendus noorukitele ja noortele täiskasvanutele ning nende perede kogemusele, kus isa on välismaalane. Doyle selgitas, et perekonna keelepoliitikat võib mõista pereliikmete keeleideoloogia ja veendumuste, nende keelekasutuse ning keeleoskuse haldamise kombinatsioonina.

Doyle'i väitekirjast selgus, et ühiskonnas igapäevaselt mitte kasutusel oleva keele ülekannet ja säilitamist soodustab sotsiolingvistiline keskkond. Nii eesti kui ka võõrkeelt ja kakskeelsust üldisemalt väärtustavad peredes nii vanemad kui ka lapsed ning perekonna keelepoliitikat kujundavad pigem kõik liikmed, vanemad ei suru seda lastele peale.

Doyle'i doktoritöö tulemused viitavad sellele, et Eesti sotsiolingvistiline keskkond sobib hästi Eestis ja mujal maailmas prestiižse võõrkeele ülekandeks. Perekonna keelepoliitika ja sotsiolingvistilise keskkonna koostoime on tähtis selleks, et keelt, mida ühiskonnas igapäevaselt ei kõneleta, saaks edasi anda ja säilitada. (<https://www.tlu.ee/sundmused/humanitaarteaduste-instituudi-doktorandi-colm-james-doylei-dokoritoo-kaitsmine>)

15. juunil kaitses Tartu Ülikooli kultuuriteaduste instituudi doktorant **Irina Sadovina** doktoritöö „**In Search of Vedic Wisdom: Forms of Alternative Spirituality in Contemporary Russia**” („Veedade tarkuse otsinguil: alternatiivne vaimsus tänapäeva Venemaal”) filosoofia-doktori kraadi (PhD) taotlemiseks folkloristika alal. Juhendaja oli professor Ülo Valk (TÜ), oponent dr Kaarina Aitamurto (Helsingi ülikool). Kaitsmine toimus veebikeskkonnas Microsoft Teams.

Tänapäeva Venemaa sotsiaalses öhkkonnas pole alternatiivne vaimsus kuigi võrd soositud. Kuna sedalaadi liikumised on seaduse silmis ajalooliste religioonidega võrreldes teisejärgulised, põhjustavad nad sageli ajakirjanduslikku poleemikat. Ometi on alternatiivne vaimsus Venemaal praegu üllatavalt elujõuline. Näiteks on veedade tarkus tugevasti mõjutanud rahvapärast psühholoogiat.

Venemaa alternatiivset vaimust käsitletakse tavaliselt kas riigis toimunud üldiste religioosete muutuste kontekstis või üksikute liikumiste dünaamikast analüüsides. Töös väideti, et alternatiivse vaimuse paremaks mõistmiseks on vajalik kolmas vaatepunkt, mis peab silmas miljöösiseseid vastastikuseid mõjutusi ja lõimumisi.

Autori Venemaal tehtud traditsiooniline ja digietnograafiline uurimistöö (2012–2019) lubab väita, et veedade tarkus pole ühtne õpetus, vaid diskursiivne kogum ja rahvausundiline traditsioon, mis tõuseb Venemaa alternatiivse vaimuse miljöös selgelt esile. Väitekirjas kirjeldati selle kolme põhilist ilmingut: neo-hinduistlikke õpetusi, slaavilikke vaimust ja rahvapärast psühholoogiat. Vaadeldi seda, kuidas erinevad osalised (vaimsed otsijad, feministlikud aktivistid jt) on kaastegevad mitmesugustes diskursiivsetes praktikates läbirääkimistest vaidlusteni, mis kokku-

võttes nii loovad kui ka lammutavad veedade tarkuse traditsiooni. Veedade tarkuse paradoksaalset vastupidavust on selgitatud sellega, et liikumine on tihedalt seotud rahvuslike ja üleilmsete kultuurinähtustega, millest märkimisväärseimad on pöördu-

mine traditsiooniliste väärtuste poole ja neoliberaalse eneseteostuse populaarsus. (<https://www.ut.ee/et/uritused/irina-sadovina-search-vedic-wisdom-forms-alternative-spirituality-contemporary-russia>)